

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 365/2015
08.06.2016. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, као председника већа, судије Браниславе Апостоловић и судије Гордане Ајншпилер Поповић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца – противтуженог „АА“ из ..., улица ... број ..., Филијала у ..., коју заступа Бисерка Лакићевић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ... „ББ“ у стечају из ..., улица ... број ..., кога заступа стечајни управник ВВ, а њега Марко Крстић, адвокат из ..., ради утврђења и побијања правних радњи стечајног дужника, вредност предмета спора 391.239.552,76 динара, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1345/14 од 01.10.2015. године, донео је у седници већа одржаној дана 08.06.2016. године следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог – противтужиоца, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1345/14 од 01.10.2015. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Нишу П бр. 496/13 од 19.12.2013. године, у ставу 1. изреке, утврђено је потраживање тужиоца – противтуженог „АА“ из ..., према туженом – противтужиоцу по основу уговора о јемству уз уговор о краткорочном кредиту, кредитна партија број ... од 26.01.2010. године, уговора о јемству уз уговор о дугорочном кредиту, кредитна партија број ... од 07.05.2008. године, уговора о јемству уз уговор о дугорочном кредиту, кредитна партија број ... од 07.05.2008. године и то износ главног дуга од 360.128.511,35 динара, камате у износу од 30.664.102,03 динара и трошкова у износу од 446.939,38 динара, све у укупном износу од 391.239.552,76 динара. Ставом 2. изреке, одбијен је примарни противтужбени захтев туженог као противтужиоца, којим је тражио да се према тужиоцу утврди да су без правног дејства према стечајној маси туженог – противтужиоца, правни послови без накнаде и то уговор о јемству уз уговор о краткорочном кредиту, кредитна партија ... од 26.01.2010. године закључен између тужиоца – противтуженог и туженог – противтужиоца; уговор о јемству уз уговор о дугорочном кредиту број ... закључен између тужиоца – противтуженог и туженог – противтужиоца под бројем .../... од 07.05.2008. године и уговор о

јемству уз уговор о дугорочном кредиту број ... закључен између тужиоца – противтуженог и туженог – противтужиоца под бројем .../... од 07.05.2008. године, те да се исти побијају у целини према стечајној маси стечајног дужника, што је тужени – противтужилац дужан да призна. Ставом 3. изреке, одбијен је и евентуални противтужбени захтев тужиоца – противтуженог којим је тражио да се према тужиоцу утврди да су ништави и да не производе правно дејство уговор о јемству уз уговор о краткорочном кредиту, кредитна партија ... од 26.01.2010. године, закључен између тужиоца и туженог, уговор о јемству уз уговор о дугорочном кредиту број ... закључен између тужиоца и туженог под бројем .../... од 07.05.2008. године и уговор о јемству уз уговор о дугорочном кредиту број ... закључен између тужиоца и туженог под бројем .../... од 07.05.2008. године, јер су противни принудним прописима, што је тужени – противтужилац дужан да призна. Ставом 4. изреке, обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име трошкова поступка исплати износ од 1.404.895,00 динара у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 1345/14 од 01.10.2015. године, одбијена је жалба туженог – противтужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Нишу П бр. 496/13 од 19.12.2013. године и одбијен захтев туженог – противтужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1345/14 од 01.10.2015. године, тужени – противтужилац је благовремено, преко пуномоћника из реда адвоката, изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је одговорио на ревизију туженог и исту оспорио у целини. Предложио је Врховном касационом суду да ревизију туженог одбије као неосновану. Трошкове ревизијског поступка није тражио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном („Службени гласник РС“ бр.72/2011 и 55/2014) и утврдио да ревизија туженог – противтужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се по службеној дужности пази од стране ревизијског суда, а друге битне повреде поступка у ревизији се не истичу.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужиоца као повериоца и туженог као јемца, заснован је пословни однос по основу уговора о јемству уз уговор о краткорочном кредиту, кредитна партија број ... од 26.01.2010. године; уговора о јемству уз уговор о дугорочном кредиту, кредитна партија број ... од 07.05.2008. године и уговора о јемству уз уговор о дугорочном кредиту, кредитна партија број ... од 07.05.2008. године, којим уговорима је тужени јемчио за обавезе главног дужника Фабрике ... „ГГ“ ... и „ДД“ из У поступку је утврђено да је тужилац пренео новчана средства и испунио своју уговорену обавезу према главним дужницима, тако да је укупно потраживање тужиоца по свим основама по којима је тужени јемац платац, утврђено током поступка вештачењем од стране вештака финансијске струке у укупном износу од 391.239.556,76 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право и то одредбе Закона о стечају, када су утврдили потраживање тужиоца–противтуженог, према туженом –противтужиоцу у наведеном износу те су у том делу наводи из ревизије неосновани.

У погледу примарног противтужбеног захтева, којим је тражено да се утврди да су без правног дејства према стечајној маси наведени уговори о јемству који су квалификовани као правни послови без накнаде, правилно су нижестепени судови закључили да у конкретном случају, нису испуњени услови из члана 119. Закона о стечају, за побијање правних радњи стечајног дужника. Закључивање спорних уговора о јемству, није произвело дејства из члана 119. Закона о стечају, јер се наведеним уговорима није нарушило равномерно намирење стечајних поверилаца, нити је тужилац–противтужени, наведеним радњама стављен у погоднији положај, како то сматра ревидент.

Уговором о јемству јемац се обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника ако то овај не учини (члан 997 ст. 1 Закона о облигационим односима). Интерни однос између јемца и повериоцевог дужника се не тиче и нема никаквих правних ефеката за самог повериоца нити за уговор о јемству, јер се у међусобном односу између јемца и повериоца дужник сматра трећим лицем. Правна природа јемства и чињеница да неко по основу јемства испуњава туђу а не своју обавезу, указује на то да се правно дејство јемства не ограничава искључиво на однос између повериоца и јемца, него да уговор о јемству има своје правно дејство и на други однос, на однос јемца и дужника. Однос између јемца и главног дужника настаје на основу усменог или писменог споразума, а потом између јемца и главног дужника може настати и други однос и то када јемац исплати повериоцу дуг уместо главног дужника. Закон о облигационим односима садржи правило у одредби члана 1003. по коме, кад јемац плати повериоцу потраживање за које је јемчио, на њега прелази то потраживање заједно са свим споредним правима и гаранцијама његовог испуњења. У тренутку исплате потраживања наступа персонална суброгација и стиче се право да се захтева од главног дужника све што је исплаћено за његов рачун повериоцу, као и камата од дана исплате.

Из правне природе јемства и чињенице да би на туженог-противтужиоца у случају намирења потраживања повериоца–тужиоца, прешло то потраживање, значи да се уговори о јемству не могу сматрати уговорима без накнаде или са незнатном накнадом. Уговори о јемству у привредном пословању, имају у суштини правну природу теретног правног посла и из тих разлога и нису испуњени услови да се врши побијање ових правних послова као послова без накнаде или уз незнатну накнаду, а у смислу члана 124. Закона о стечају. Поред наведеног, сама чињеница да је тужени-противтужилац, јемчио за обавезе трећег лица у периоду који је претходио покретању стечајног поступка, није довољан доказ о томе да је на страни тужиоца-противтуженог, постојала намера оштећења поверилаца и знање за ту намеру туженог-противтужиоца као стечајног дужника, нити је на тај начин омогућено тужиоцу-противтуженом да се намирује пре других поверилаца, независно од стечајне масе.

Правилно су нижестепени судови решавајући по евентуалном противтужбеном захтеву којим је тражено да се утврди да су ништави и да не производе правно дејство уговори о јемству, закључили да не постоји повреда императивних законских прописа, а самим тим не постоји ни испуњеност услова за утврђивање ништавости наведених уговора.

У конкретном случају тужилац-противтужени је банка, која обавља кредитне послове и у циљу обезбеђења потраживања која има према кредитном дужнику, закључује уговоре којима обезбеђује своја потраживања, међу којима је и уговор о јемству и то је био њен и основ за закључење предметних уговора са туженим-противтужиоцем.

Дакле, уговори о јемству које је ревидент закључио са тужиоцем-противтуженим предвиђени су законом и то управо у ситуацијама у којима су закључени у конкретном случају, тако да они не представљају уговоре који су противни принудним прописима, јавном поретку и добрим пословним обичајима, нити је ревидент доказао да је приликом закључења наведених уговора, недостојао неки од услова у погледу способности уговарања, сагласности воља, предмета, основа, форме и свега осталог што утиче на пуноважност спорних уговора.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је закључио да је правилан закључак другостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени услови за побијање наведених уговора о јемству по Закону о стечају, јер се они не могу сматрати правним пословима без накнаде или уз незнатну накнаду, нити се ради о пословима који проузрокују штету повериоцима стечајног дужника. Такође је и правилан закључак да се у конкретном случају ради о допуштеним уговорима, са одређеним предметом међусобних обавеза, који су закључени у писаној форми, да исти нису супротни ни једном пропису нити добрим пословним обичајима, па је стога правилна и законита побијана одлука другостепеног суда а неоснована ревизија туженог – противтужиоца .

На основу свега изложеног, Врховни касациони суд применом процесних овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић